

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Idrotts- och fritidsnämnden

Datum:

Diarienummer:
IFN-2024-00251

Handläggare:
Tuija Kulma

Yttrande på remiss om Uppsala kommuns policy och riktlinjer för upphandling och inköp

Förslag till beslut

Idrotts- och fritidsnämnden beslutar

1. **att** avge yttrande till kommunstyrelsen enligt ärendets **bilaga 1**.

Ärendet

Den gällande policyn och riktlinjen för upphandling och inköp antogs av kommunfullmäktige i mars 2018 (KSN-2017-1989 § 60). Omvärldsläget har sedan dess föranlett förändringar på marknaden och därmed leveranser av tjänster och varor till Uppsala kommun.

Kommunrevisionen har i sin granskning av kommunens upphandlingar och inköp 2023, rekommenderat kommunstyrelsen att säkerställa att styrande dokument inom upphandlingsområdet är aktuella och tydliga. Kommunstyrelsen har mot denna bakgrund tagit fram ett förslag till ny policy och riktlinje för upphandling och inköp som skickats på remiss. Idrotts- och fritidsnämnden ges nu möjlighet att lämna yttrande på förslagen senast 28 februari 2025.

Idrotts- och fritidsnämnden föreslås avge yttrande enligt ärendets bilaga 1 där nämnden ställer sig bakom förslaget till policy och riktlinje.

Beredning

Ärendet har beretts av kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen.

Föredragning

Policy

Den föreslagna policyn för upphandling och inköp syftar till att kommunkoncernen ska arbeta för den goda affären vid upphandlingar och inköp för att kommunens skattemedel ska utnyttjas effektivt.

Policyn ska bidra till en tydligare struktur och enkelhet vid upphandling och inköp.

Policyn anger att upphandling ska;

- bidra till tydligare strukturer och enkelhet,
- främja innovationer samt
- bidra till långsiktiga och strukturella förbättringar i ekonomisk, social och ekologisk hållbar riktning.

För att uppnå ett gott näringslivsklimat ska icke-vinstdrivande aktörer och sociala företag, små företag samt lokala företag ges förutsättningar att delta på goda villkor.

Riktlinje

Syftet med riktlinjen är att säkra att kommunkoncernen är en bra affärspartner och att upphandlingsarbetet värnar om en sund konkurrens.

Föreslagen riktlinje beskriver hur kommunkoncernen ska genomföra upphandlingar och inköp i enlighet med policyn samt förtydligar ansvaret i processerna.

Ett kategoribaserat arbetssätt ska nyttjas. Det innebär att kommunens inköpsvolym delas upp och analyseras utifrån olika kategorier. Kategorierna skapar förutsättningar att arbeta mer strategiskt med inköp.

I riktlinjen tydliggörs att

- Uppsala kommun ska använda inköp och upphandling som verktyg för att bidra till hållbar utveckling och minimera negativ påverkan från varor, tjänster och entreprenader ur ett livscykelperspektiv,
- försörjningsberedskapsperspektivet ska tas i beaktning vid upphandling av samhällskritiska varor och tjänster,
- inköpsbehov ska i första hand tillgodoses med befintliga resurser, i andra hand med hyrlösningar eller genom inköp av begagnat och i sista hand genom nyinköp,
- ramavtal har ofta en takvolym angiven och det är viktigt att inköpande part har koll på den nivån så att inte avtalet förbrukas i förtid,
- inköp ska ske via e-handelssystem, där så är möjligt. Då säkerställs att inköp görs från avtalat sortiment och avtalstroheten. Med avtalstrohet innebär att köp görs enligt avtal samt att
- koncernen ska ställa arbetsrättsliga villkor om lön, semester och arbetstid i nivå med kollektivavtal när så är behövligt och det går att fastställa arbetsrättsliga villkor.

Därtill innehåller föreslagen policy och riktlinje förtydligande skrivningar kring ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.

Riktlinjen innehåller också vägledning för direktupphandlingar. En direktupphandling är en upphandling där inköpet av varor och tjänster understiger direktupphandlingsgränsen. Verksamhet som har behov som kan tillgodoses av en direktupphandling ansvarar själv för att genomföra denna.

För att underlätta för verksamheterna borde en enklare instruktion för direktupphandling med de olika stegen tas fram av kommunstyrelsen.

Idrotts- och fritidsnämnden föreslår avge yttrande enligt ärendets bilaga 1 där nämnden ställer sig bakom förslaget till ny policy och riktlinje.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inte några ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2 januari 2025
- Bilaga 1. Förslag, yttrande på remiss av policy och riktlinje för upphandling och inköp
- Bilaga 2. Uppsala kommuns policy för upphandling och inköp – remissversion
- Bilaga 3. Uppsala kommuns riktlinjer för upphandling och inköp - remissversion
- Bilaga 4, Nuvarande policy för upphandling och inköp
- Bilaga 5, Nuvarande riktlinjer för upphandling och inköp

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Magnus Jansson
Biträdande
förvaltningsdirektör

Förvaltning eller nämnd eller enhet
Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Kommunstyrelsen
Ert diarienummer: KSN-2024-02481

Handläggare:
Tuija Kulma, Anna Eriksson

Yttrande på remiss om Uppsala kommuns policy och riktlinjer för upphandling och inköp

Idrotts- och fritidsnämnden har getts möjlighet att lämna yttrande på förslag till policy och riktlinjer för upphandling och inköp.

Yttrandet av remissen har beretts gemensamt mellan idrotts- och fritidsnämnden och kulturnämnden. Nämnderna är i stort sett positiva till förslagen på både policy och riktlinjer som är tydligt formulerade och där relevanta uppdateringar och förtydliganden har gjorts.

Nedan följer idrotts- och fritidsnämndens synpunkter på respektive förslag.

Policy för upphandling och inköp

Idrotts- och fritidsnämnden anser att det är bra att policyn bidrar till en tydligare struktur och enkelhet vid upphandling och inköp samt att kommunens skattemedel nyttjas effektivt.

Idrotts- och fritidsnämnden anser även att det är bra att det i policyn klargjorts att kommunkoncernen ska vara rustad inför eventuella kriser genom att arbeta med en robust inköpsförmåga.

Idrotts- och fritidsnämnden anser också att det är positivt att policyn uppmuntrar att där så är möjligt dela upp upphandlingarna i mindre delar då det kan möjliggöra för föreningar, små företag och företag med lokal anknytning att inkomma med anbud.

Riktlinjer för upphandling och inköp

Idrotts- och fritidsnämnden anser att det är positivt att inköpsbehov i första hand ska tillgodoses med befintliga resurser, i andra hand hyrlösningar eller genom inköp av begagnat och i sista hand genom nyinköp. Detta arbetssätt ger positiva effekter både för den ekonomiska och ekologiska hållbarheten och bidrar till det arbete som nämnden gör genom Fritidsbankerna.

Det är viktigt att lösningar underlättar för enskilda nämnder att köpa begagnade varor med enkla betallosningar så att riktlinjerna kan följas och för att undvika tidskrävande administration.

För att göra det lätt att följa avtal och säkerställa avtalstrohet krävs enkla och användarvänliga system som är överskådliga och lättnavigerade. För att inte överskrida ett ramavtals takvolym vill idrotts- och fritidsnämnden understryka att det är nödvändigt med stöd och samordning av kommunstyrelsen då en enskild nämnd inte kan förväntas ha överblick på kommunens totala inköp.

Både policy och riktlinjer har blivit kortare och tydligare i sitt språk och utformning vilket underlättar att förankra och sprida informationen.

Varken policy eller riktlinje nämner arbetet för att förebygga och förhindra välfärdsbrott där goda rutiner och krav vid upphandling samt kontroll och uppföljning är viktiga delar. Idrotts- och fritidsnämnden anser att detta kan förtydligas i båda dokumenten. Det är viktigt att kommunstyrelsen samordnar och stödjer nämnderna i arbetet mot välfärdsbrott.

Detsamma gäller även för direktupphandlingar som inte är lika kontrollerade. En enkel instruktion med de olika stegen, som ska följas för att upprätthålla de allmänna principerna, skulle underlätta nämndernas arbete.

Idrotts- och fritidsnämnden vill slutligen framföra att det är positivt att Uppsala kommun använder inköp och upphandling som ett verktyg för att bidra till hållbar utveckling och minimera negativ påverkan från varor, tjänster och entreprenader ur ett livscykelperspektiv.

Idrotts- och fritidsnämnden

Karolin Lundström
Ordförande

Anna Eriksson
Sekreterare